

Itinerari per les principals mines del Catllaràs

AQUEST ITINERARI FOU LA Caminada Popular de la Pobla de Lillet, del dia 6 de juny de 1999, organitzada per ICP (Grup d'Iniciatives Culturals Poblatanes) dissenyada per Lluís Arrondo, promotor i responsable del PR-C52 (sender de petit recorregut), i Ramon Calveras, d'IPC.

L'itinerari té un recorregut de 15 Km, amb sortida i arribada a la Po-

bla de Lillet, i cal emprar-hi un temps de 4,30 h.

Ja que aquesta caminada està ubicada íntegrament dins el vessant nord de la serra del Catllaràs, potser caldria abans de fer la descripció de l'itinerari especular un xic sobre el possible origen del topònim Catllaràs. L'única referència que he trobat, la fa Cèsar August Torres en la seva guia *Berguedà -Valls altes del Llobregat* de la col·lecció Pirineu Català. Edició de 1905, a la pàgina 111; ho defineix així i ho reproduïm textualment.

"Pla del Catllaràs o del Querllaràs, 1625 metres alt., alt replà herbat arrodonit, d'un hermós envellutat, voltat d'espessos boscos de pins i faig, grandiosos i frescals. En son centre, entre la verdor de l'herbei, s'hi aixeca una gegantesca roca, anomenada 'l Roch del Catllaràs. Aquest roch colosal, gros quer o Querllaràs, donaria nom al pla, esdevenint Catllaràs per corrupció en la forma de pronunciar-se. En el replech, del pla hi ha una font d'aigua gelada. A l'estiu pugem a gaudir-se de sos pasturatges bones ramades de bestiar de llana, vacades i eugaçades.

Se penetra en una fosca buscuria de pins, grans i rabassuts, fent-se son passatge en extrem agragable".

No sé si és prou fiable aquesta definició però, en qualsevol cas, que en quedi constància perquè en un futur es pugui acceptar o desmentir-la amb més arguments.

Tot seguit passo a descriure les 14 mines de carbó de la serra del Catllaràs en el vessant de la Pobla de Lillet, de 7 de les quals ja no queda més que un terrer; són de la de "Montraveta", la de "Vora el Xalet", la de "Font Freda", la del Xisquet, la del "Xisquetó", la del "Rotllan" i la de la "Concepció".

Xemeneia del Pou del Moreno.
P. BOIXADER

Les mines del Catllaràs

- Mina prop del Monestir
- Mina del Castell de la Vila
- Mina del Montraveta
- Mina del Serrat de Pinós
- Mina de Teixó
- Mina del Cable
- Mina vora el Xalet
- Mina d'Arderiu
- Mina de Font Freda
- Mina del Moreno
- Mina del Xisquet
- Mina de la Concepció
- Mina del Xisquetó
- Mina del Rotllan

Itinerari:

Sortirem de la Pobla de Lillet pel barri de les Coromines i prendrem el camí de la Costa de l'Aiguat; és una pujada un xic considerable, però aviat el camí comença a planejar suaument. Enfilarem fins al Gorg de la Lleona, estany poc conegut

Mina d'Arderiu.
P. BOIXADER

Pou d'Arderiu.
P. BOIXADER

pels foranis que queda al peu d'un penyassegat força imponent, i continuarem fins al Xalet del Catllaràs, edifici modernista. Ara seguirem per una pista forestal, ben aviat passarem per la Mina d'Arderiu i uns metres per damunt d'ella veurem el pou de ventilació. Continuarem per la pista que porta fins al Mirador i podrem aprofitar per donar una ullada des d'aquest indret. La panoràmica que se'ns presenta és esplèndida, tota la Vall de Lillet a primer terme, amb un rerefons de muntanyes que tot seguit anomeno: Rasos de Tubau, Taga, Coma Armada, Costa Pubilla, Tossal de Rus, Puigllançada, Penyes Altes del Moixeró, Puig Terrer, Comabona, Pedraforca i Serra d'Ensiya, i al darrera d'aquest regitzell d'emblemàtiques muntanyes, el Puigmal. Continuarem caminant per la pista i arribarem a Sala de Màquines, on trobarem unes runes, un xemeneia i un pou. Seguim fins a Prat gespador i trenquem cap a la dreta vorejant el prat, baixarem fins a la Pleta de les vaques, i prop d'allí trobarem el Pou del Moreno i la seva xemeneia; aquesta xemeneia és digna de fer-ne esment, ja que la seva conservació és extraordinària. Des d'aquí, el carbó que pujaven de la mina del Moreno, era traslladat per cable fins a la Sala de màquines. Baixarem fins a la mina del Moreno, amb la bocamina oberta en roca viva, i, seguint en un fort descens, arribarem a la mina de Teixó, potser la més important de totes.

Bo i seguint el camí fet expressament per la caminada popular, passarem per un túnel i ben aviat arri-

barem al Cable, lloc on arribava tot el carbó del Catllaràs. Actualment, es poden veure pilans parets...: tot plegat presenta un aspecte tètric i tristoi.

Des d'aquí es baixava el carbó fins a l'Empalme de la Pobla de Lillet, per un sistema de dos cables amb vagonetes a contrapès (baixava la plena i pujava la buida).

Des del Cable fins a la mina de Serrat Pinós hi ha una forta baixada i no massa bon camí. Una altra opció és baixar des del Cable fins a Serrat Pinós sense passar per la mina; aquest camí està més bé.

Hem arribat a la carretera vella de Falgars, podem travessar el Regatell i anar a trobar el camí històric de Falgars en el punt del primer Grau i baixar fins a la Pobla de Lillet; també podem optar per seguir la carretera vella de Falgars fins al nucli urbà.

Nota

Durant els últims anys diversos camins històrics han estat fets malbé per les màquines de treure fusta, així com també s'han obert diverses pistes que al cap d'unes desenes de metres queden mortes; el motiu és facilitar al màxim possible la càrrega de fusta als camions.

Retornant als camins, s'ha destrossat completament un tros del camí empedrat prop de la casa de Junyent. També l'últim tram del camí de Falgars va quedar malmès per les màquines.

Pere Boixader i Simon

Estudis de temes poblans

Ctra. Sant Fruitós, 32 - bxs.

Tel. 93 821 45 90

Fax 93 821 45 91

08600 BERGA

 PLANA
a s s e s s o r i a s . l